

ES PVN reforma: PVN digitālajā laikmetā un tā ietekme uz e-rēķinu izmantošanu 1/46/23

Nodokļu pārvaldības un grāmatvedības nodaļas projektu vadītājs, PwC Latvija
Juris Boiko

Esam jau informējuši MindLink abonentus, ka 2022. gada beigās Eiropas Komisija (EK) publicēja PVN direktīvas (2006/112/EK) un Padomes Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011 grozījumu projektu, lai modernizētu ES PVN sistēmu un stiprinātu tās izturību pret krāpšanu. ES PVN reformas ir pazīstamas kā projekts "PVN digitālajā laikmetā" jeb *ViDA*. Tā mērķis ir modernizēt un vienkāršot PVN noteikumus platformu ekonomikas dalībniekiem, ieviešot obligātu reāllaika digitālo ziņošanu un e-rēķinu izrakstīšanu par visiem Kopienas B2B darījumiem. Šajā rakstā aplūkosim jaunākos notikumus un iespējamās reformas, īpaši pievēršoties e-rēķinu izrakstīšanas praksei.

Šā gada 23. oktobrī ES Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komiteja (ECON) nobalsoja par visu trīs *ViDA* projekta pilāru atlikšanu uz vienu gadu. Lai gan šis balsojums nav saistošs, tas atspoguļo bažas par īstenošanas grafiku reālistiskumu un uzņēmumu gatavību šādas pārmaiņas ieviest. Viens no galvenajiem grozījumiem ietver sākotnējo *ViDA* digitālo ziņošanas prasību atlikšanu uz diviem gadiem. Šī kavēšanās ietekmēs arī 2024. gadā ierosinātās reformas, piemēram, prasību par EK apstiprinājumu attiecībā uz e-rēķinu izrakstīšanu un prasību visiem uzņēmumiem saņemt piegādātāju rēķinus elektroniski.

Izmaiņas e-rēķinu prasībās

Sākotnējie *ViDA* priekšlikumi ietvēra Kopienas B2B iekšējo digitālo pārskatu prasības un obligātus Kopienas iekšējos e-rēķinus, taču nesenie grozījumi ienes šajos plānos būtiskas izmaiņas. B2B iekšējo digitālo pārskatu sagatavošanai visiem uzņēmumiem bija paredzēts ieviest jaunu režīmu no 2028. gada, datus iesniedzot dalībvalstu nodokļu iestādēm konsolidēšanai ES datubāzē. Tomēr ECON priekšlikumi ir šo termiņu pagarināt līdz 2030. gadam.

Attiecībā uz obligāto Kopienas iekšējo e-rēķinu lietošanu visiem uzņēmumiem būs pienākums izrakstīt un saņemt PVN e-rēķinus par piegādēm Kopienas iekšienē, pamatojoties uz e-rēķina standartu EN 16931. Šis strukturētais e-rēķina formāts ietver papildu datus, piemēram, IBAN numurus, maksājumu termiņus un rēķinu labojumus. Dalībvalstis tiek mudinātas ievērot vai pietuvināt savas prasības minētajam standartam, lai ilgtermiņā saskaņotu ES ziņošanas sistēmas.

ViDA projekta īstenošanas izaicinājumi

Ierosinātie pagarinājumi un grozījumi atspoguļo grūtības īstenot *ViDA* projektu plānotajā termiņā. Politiskās vienprātības trūkums Eiropas Parlamentā, par ko liecina ECON lēmums atlikt visus trīs pilārus, rada bažas par vispārējo gatavību šai iniciatīvai.

Neskatoties uz iespējamo kavēšanos, diskusijas turpinās par diviem atlikušajiem *ViDA* projekta pilāriem: platformu ekonomiku un vienoto PVN reģistrāciju. Lai projekts izdotos, ir būtiski panākt politisko vienprātību.

ViDA projekts ar visaptverošām reformām, kuru mērķis ir palielināt PVN efektivitāti un ierobežot krāpšanu, saskaras ar izaicinājumiem. Uzņēmumiem, nodokļu iestādēm un politikas veidotājiem ir jāsadarbojas, lai risinātu problēmas, racionalizētu procesus un nodrošinātu vienmērīgu pāreju uz *ViDA* projektā paredzēto modernizēto PVN sistēmu. Uzņēmumiem ir jāseko līdzi šīm izmaiņām, nodrošinot proaktīvu pieeju gaidāmajām PVN izmaiņām un e-rēķinu izrakstīšanas prakses pārmaiņām Latvijā un ES. Tiklīdz EK būs saskaņojusi un izstrādājusi minētās direktīvas un regulas galējos grozījumus, informēsim par to MindLink abonētus.

Ja par e-rēķinu tēmu vēlaties uzzināt vairāk, aicinām pieteikties *PwC's Academy* bezmaksas vebināram "Zināmais un nezināmais par e-rēķiniem Latvijā", sekojot [šai saitei](#).